

Український державний університет залізничного транспорту

Кафедра маркетингу, комерційної діяльності та економічної теорії

РОЗРОБКА СТРАТЕГІЇ РЕБРЕНДИНГУ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» ЯК
ІНСТРУМЕНТУ ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ ЕКОЛОГІЧНО
ВІДПОВІДАЛЬНОГО ПЕРЕВІЗНИКА

Пояснювальна записка і розрахунки
до дипломної роботи
МРЕ. 300.01.14.05

Розробив студент групи 215–М –Д23
спеціальності 075 «Маркетинг»
(роботу виконано самостійно,
відповідно до принципів академічної
добросовісності)

Вадим КІМ

Керівник: професор, доктор техн. наук

Юрій КАЛАБУХІН

Рецензент: доцент, канд. екон. наук

Наталія КАМЕНЕВА

Український державний університет залізничного транспорту

Факультет економічний

Кафедра маркетингу, комерційної діяльності та економічної теорії

Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр

Спеціальність: 075 «Маркетинг»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри,
професор, д-р екон. наук

_____ О.І. Зоріна

« ____ » січня 2025 р.

ЗАВДАННЯ НА МАГІСТЕРСЬКУ ДИПЛОМНУ РОБОТУ

Кіма Вадима В'ячеславовича

- 1 Тема Розробка стратегії ребрендингу АТ «Укрзалізниця» як інструменту формування іміджу екологічно відповідального перевізника
керівник Калабухін Юрій Євгенович, професор, доктор техн. наук
затверджені розпорядженням по економічному факультету
від « ____ » _____ 2024 року № ____
- 2 Строк подання студентом закінченої роботи « ____ » _____ 20 24 року
- 3 Вихідні дані: дослідження спирається на праці (монографії та статті в наукових журналах) провідних науковців. Джерелами емпіричних даних стали офіційні матеріали АТ «Укрзалізниця», фінансові звіти з відкритих джерел, інформація з веб-сайту компанії, статті з наукових видань, а також актуальні наукові статті та аналітичні матеріали.
- 4 Зміст розрахунково-пояснювальної записки
 - 1 Теоретичні аспекти ребрендингу та екологічного маркетингу
 - 1.1 Сутність та значення ребрендингу у маркетинговій діяльності
 - 1.2 Екологічний маркетинг як сучасний тренд у ребрендингу
 - 1.3 Формування екологічного іміджу перевізника як стратегії майбутнього
 - 2 Комплексний аналіз техніко-економічних, маркетингових та брендкових характеристик АТ «Укрзалізниця»
 - 2.1 Загальна характеристика підприємства АТ «Укрзалізниця»
 - 2.2 Маркетингова характеристика АТ «Укрзалізниця»
 - 2.3 Поглиблений аналіз бренду АТ «Укрзалізниця»

3 Рекомендації щодо впровадження стратегії екологічного ребрендингу АТ «Укрзалізниця»

3.1 Розробка концепції екологічного ребрендингу

3.2 Розробка екологічно орієнтованої маркетингової стратегії

3.3 Економічне та соціальне обґрунтування стратегії ребрендингу

5 Перелік графічного матеріалу

Топ-10 брендів в Україні за даними досліджень GemiusAdReal

Типи ребрендингу

Ребрендинг компанії Facebook

Рестайлінг компанії Apple

Етапи ребрендингу

Обсяги продукції, що отримала екологічне маркування Європейського Союзу

Типологія споживачів за їх ставленням до екологічності товарів

Схематичне зображення концепції Сталого розвитку залізничного транспорту

Удосконалена структура управління організацією охорони навколишнього середовища Державної адміністрації залізничного транспорту України

Організаційна структура АТ «Укрзалізниця»

Тарифний вантажообіг вагонів (зокрема порожніх, приватних та орендованих)

Пасажирообіг АТ «Укрзалізниця»

Експлуатаційна довжина колій, у тому числі електрифікованих

Інвентарний парк в 2022 році

Середня кількість працівників АТ «Укрзалізниця» в 2021–2023 роках

Порівняння середньої заробітної плати АТ «Укрзалізниця» (в грн.) по регіональним філіям за період липень 2023/2024

Структура формування енергозберігаючої діяльності АТ «Укрзалізниця»

Внутрішні сполучення АТ «Укрзалізниця»

Стратегії ціноутворення АТ «Укрзалізниця»

Актуальний логотип АТ «Укрзалізниця»

Попередній логотип АТ «Укрзалізниця»

Фірмовий стиль АТ «Укрзалізниця»

Приклад форменого одягу працівників АТ «Укрзалізниця»

Вагон Укрзалізниці в корпоративних кольорах

Пропагування нового міжнародного сполучення «Transcarpathia»

Онлайн-спосіб замовлення їжі в поїздах

Знижки та бонуси від партнерів

Офіційний веб-сайт Укрзалізниці

Мобільний застосунок «Укрзалізниця»

Виставка «Алея залізних героїв» до Дня залізничника

Залізна крамниця у Львові – офіційні сувеніри Укрзалізниці

Ідея нового логотипу в рамках екологічного ребрендингу АТ «Укрзалізниця»

Впровадження логотипу в брендингові матеріали

Сортування сміття на вокзалах

Дизайн поїзду в кольоровій гамі екологічного ребрендингу

Дизайн форменого одягу працівників в кольорах екологічного ребрендингу

Квитки на поїзд, надруковані на переробленому папері
Основа сценарію переваги залізниці у вантажних перевезеннях
Основа сценарію переваги залізниці у пасажирських перевезеннях
Приклад банеру з екологічною перевагою залізниці
Редизайн веб-сайту Укрзалізниці
Редизайн мобільного застосунку Укрзалізниці
Еко-картки для знижок у мобільному застосунку

б Дата видачі завдання «__» _____ 2024 року.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Назва етапів	Строк виконання етапів	Примітка
Розділ 1 Теоретичні аспекти ребрендингу та екологічного маркетингу	05.12.2024	-
Розділ 2 Комплексний аналіз техніко-економічних, маркетингових та брендкових характеристик АТ «Укрзаліниця»	15.12.2024	-
Розділ 3 Рекомендації щодо впровадження стратегії екологічного ребрендингу АТ «Укрзаліниця»	23.12.2024	-
Формальне оформлення роботи	27.12.2024	-

Студент

Вадим КІМ

Керівник

Юрій КАЛАБУХІН

АНОТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота на тему «Розробка стратегії ребрендингу АТ «Укрзалізниця» як інструменту формування іміджу екологічно відповідального перевізника» містить 106 сторінок, 43 рисунки, 11 таблиць, 55 інформаційних джерел.

Актуальність теми зумовлена потребою трансформації публічного образу АТ «Укрзалізниця» в екологічно відповідального перевізника, що сприятиме покращенню його іміджу, зміцненню позицій на ринку та підвищенню довіри клієнтів.

Метою роботи є розробка стратегії ребрендингу АТ «Укрзалізниця», яка спрямована на формування іміджу екологічно відповідального перевізника.

Предметом дослідження є ребрендинг компанії із застосуванням концепції екологічного маркетингу.

Об'єктом дослідження є маркетингова діяльність АТ «Укрзалізниця» у контексті формування корпоративного іміджу

У роботі розглянуто основні поняття та типи ребрендингу, а також вплив екологічного маркетингу як сучасного тренду на процеси ребрендингу, зокрема в контексті формування екологічного іміджу компанії. Робота містить детальний аналіз організаційної структури підприємства, фінансових результатів, а також маркетингових та брендних характеристик компанії. Також запропоновані конкретні стратегії та практичні кроки щодо інтеграції екологічних стандартів у діяльність компанії, а також розроблені екологічно орієнтовані маркетингові комунікації.

Ключові слова: екологічний маркетинг, ребрендинг, бренд, АТ «Укрзалізниця», корпоративний імідж, екологічна політика, маркетингові комунікації.

ABSTRACT

The qualification paper on the topic "Development of the rebranding strategy of JSC 'Ukrzaliznytsia' as a tool for creating the image of an environmentally responsible carrier" contains 106 pages, 43 figures, 11 tables, 55 information sources.

The relevance of the topic is due to the need to transform the public image of Ukrzaliznytsia JSC into an environmentally responsible carrier, which will help improve its image, strengthen its market position and increase customer confidence.

The purpose of the study is to develop a rebranding strategy for Ukrzaliznytsia JSC aimed at creating an image of an environmentally responsible carrier.

The subject of the study is the rebranding of the company using the concept of environmental marketing.

The object of the study is the marketing activities of JSC "Ukrzaliznytsia" in the context of corporate image formation.

The paper examines the basic concepts and types of rebranding, as well as the impact of environmental marketing as a modern trend on rebranding processes, in particular in the context of forming the company's environmental image. The paper contains a detailed analysis of the company's organizational structure, financial results, as well as marketing and brand characteristics. The article also proposes specific strategies and practical steps for integrating environmental standards into the company's activities, as well as environmentally oriented marketing communications.

Keywords: environmental marketing, rebranding, brand, JSC “Ukrzaliznytsia”, corporate image, environmental policy, marketing communications.

Зміст

Вступ	9
1 Теоретичні аспекти ребрендингу та екологічного маркетингу	12
1.1 Сутність та значення ребрендингу у маркетинговій діяльності	12
1.2 Екологічний маркетинг як сучасний тренд у ребрендингу	23
1.3 Формування екологічного іміджу перевізника як стратегії майбутнього	33
2 Комплексний аналіз техніко-економічних, маркетингових та брендových характеристик АТ «Укрзалізниця»	41
2.1 Загальна характеристика підприємства АТ «Укрзалізниця»	41
2.2 Маркетингова характеристика АТ «Укрзалізниця»	55
2.3 Поглиблений аналіз бренду АТ «Укрзалізниця»	66
3 Рекомендації щодо впровадження стратегії екологічного ребрендингу АТ «Укрзалізниця»	79
3.1 Розробка концепції екологічного ребрендингу	79
3.2 Розробка екологічно орієнтованої маркетингової стратегії	86
3.3 Економічне та соціальне обґрунтування стратегії ребрендингу	95
Висновки	97
Список використаних джерел	102

					<i>МРЕ. 300.01.14. 05</i>			
<i>Зм..</i>	<i>Арк.</i>	<i>№ докум.</i>	<i>Підпис</i>	<i>Дата</i>	Розробка стратегії ребрендингу АТ «Укрзалізниця» як інструменту формування іміджу екологічно відповідального перевізника	<i>Літ.</i>	<i>Аркуш</i>	<i>Аркушів</i>
<i>Розробив</i>	<i>Кім В.В.</i>					7	106	
<i>Перевірів</i>	<i>Калабухін ЮЄ.</i>					УкрДУЗТ		
<i>Реценз.</i>	<i>Каменева Н.М.</i>					Кафедра маркетингу, комерційної діяльності та економічної теорії		
<i>Н. контр.</i>	<i>Мкртичян О.М.</i>							
<i>Затверд.</i>	<i>Зоріна О.І.</i>							

Список використаних джерел

- [1] Universal Marketing Dictionary. Brand [Online]. Доступний у: <https://marketing-dictionary.org/b/brand/>
- [2] Павлов К., Лялюк А., і Павлова О. Маркетинг: теорія і практика. Луцьк. Волинський національний університет імені Лесі Українки: Друкарня «Волиньполіграф», 2022.
- [3] GemiusAdReal. Топ 10 Брендів в Україні у березні 2024 [Online]. Доступний у: <https://gemius.com/ua/rejting-brendiv-v-ukrayini-berezen-2024/>
- [4] The Economic Times. What is Rebranding? Definition of Rebranding. [Online]. Доступний у: <https://economictimes.indiatimes.com/definition/rebranding>
- [5] Ковінько О. і Мала А. Л. Особливості застосування ребрендингу у маркетингових стратегіях вітчизняних підприємств. Глобальні та національні проблеми економіки, вип. 8, с. 437–439, 2015.
- [6] Xenofontos J. The role of brand architecture in Facebook's rebrand to Meta, Bristol Creative Industries. [Online]. Доступний у: <https://bristolcreativeindustries.com/the-role-of-brand-architecture-in-facebooks-rebrand-to-meta/>
- [7] Телетов О. Брендінг та ребрендинг в умовах сучасних промислових виробництв. Сумський державний університет, с. 463–468, 2010.
- [8] Bates Н. і Martin R. The Risks of Rebranding [Online]. Доступний у: <https://hbr.org/podcast/2023/11/the-risks-of-rebranding>
- [9] Mariniuc A. C. Corporate Rebranding Outcomes, FAIMA Business & Management Journal, вип. 11, вип. 4, с. 44–54, 2023.
- [10] Гнідіна і Зозульов О. В. Ребрендинг торгової марки на споживчому ринку, Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут», вип. 11, с. 1–8, 2016, doi: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.11.2014.64888>.
- [11] Ткачук Л. М. і Кавуненко О. М. Ребрендинг як напрям маркетингової стратегії підприємства. Ефективна економіка, вип. 4, 2013, [Online]. Доступний у: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1999>
- [12] Charter M., Peattie K., Ottman J., і Polonsky M. Marketing and Sustainability. Melbourne, Australia: Centre for Business Relationships, Accountability, Sustainability and Society [Online]. Доступний у: <https://www.semanticscholar.org/paper/Marketing-and-Sustainability-Charter-Peattie/b3b8807283623b703a9fded799ebfee7bf1de59f>
- [13] Kiyak D. і Grigoliene R. Analysis of the Conceptual Frameworks of Green Marketing. Sustainability, вип. 15, вип. 21, 2023, doi: 10.3390/su152115630.
- [14] European Commission. Ecolabel facts and figure. European Commission: Energy, Climate change, Environment [Online]. Доступний у: https://environment.ec.europa.eu/topics/circular-economy/eu-ecolabel/businesses/ecolabel-facts-and-figures_en
- [15] Гацька Л. П., Карлащук С. В., і Харченко Т. Б. Екологічний маркетинг: навчальний посібник. Київ: ННЦ «Інститут біології та медицини» Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2018.

- [16] Бондаренко І. Разом до сталої і розумної мобільності! Що таке Стратегія сталої і розумної мобільності ЄС та як її можна застосувати в Україні. Київ: Центр екологічних ініціатив «Екодія», 2021. [Online]. Доступний у: <https://ecoaction.org.ua/razom-do-staloi-mobilnosti.html>
- [17] United Nations Development Programme. Цілі сталого розвитку [Online]. Доступний у: <https://www.undp.org/uk/ukraine/tsili-staloho-rozvytku>
- [18] Марценюк Л. В. і Сидорчук А. О. Напрями реалізації цілей сталого розвитку України на залізничному транспорті та їх адаптація до умов воєнного стану. Економічна наука, вип. 16, с. 88–97, 2024, doi: 10.32702/2306-6814.2024.16.88.
- [19] Рибіна О. Організаційно-економічні основи сталого розвитку залізничного транспорту України. Механізм регулювання економіки, вип. 3, с. 164–171, 2013.
- [20] R. Solutions. Ставайте екосвідомими під час подорожі разом з «Укрзалізниця», Let's do it, Ukraine / Зробимо Україну Чистою Разом [Online]. Доступний у: <https://letsdoitukraine.org/2023/10/ldu-ukrzaliznytsia-2023-eco/>
- [21] Кабінет Міністрів України, Постанова Кабінету Міністрів України; Статут від 02.09.2015 № 735 «Питання акціонерного товариства «Укрзалізниця», вип. 735-2015-п. 2015 [Online]. Доступний у: <https://zakon.rada.gov.ua/go/735-2015-%D0%BF>
- [22] Тюрін Є. Є. Впровадження парадигми зеленої економіки на прикладі АТ «Укрзалізниця». Економіка і організація управління, вип. 2024, вип. 1, с. 122–129, 2024, doi: 10.31558/2307-2318.2024.1.13.
- [23] АТ «Укрзалізниця». Аналіз показників вантажо- та пасажирообігу АТ «Укрзалізниця». 2022.
- [24] Копилов М. Дефіцит локомотивів – як розвиватиметься ситуація. Rail Insider [Online]. Доступний у: <https://www.railinsider.com.ua/deficzyt-lokomotyviv-yak-rozvyvatymetsya-sytuacziya/>
- [25] Копилов М. Понад 600 локомотивів УЗ з простроченими термінами ремонтів. Rail Insider [Online]. Доступний у: <https://www.railinsider.com.ua/ponad-600-lokomotyviv-uz-z-prostrochenymy-terminamy-remontiv/>
- [26] АТ «Укрзалізниця». Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2023 року разом із звітом незалежного аудитора. 2024 [Online]. Доступний у: https://www.uz.gov.ua/files/file/about/investors/2024/UZ_2023%20FS_UKR_conso_signed.pdf
- [27] Міністерство розвитку громад та територій України. Фінансовий план АТ «Укрзалізниця» на 2022 рік. 2022 [Online]. Доступний у: https://mtu.gov.ua/files/_FP_2022%20.pdf
- [28] Міністерство інфраструктури України. Статистичні дані про Українські залізниці [Online]. Доступний у: <http://mtu.gov.ua/content/statistichni-dani-pro-ukrainski-zaliznici.html>
- [29] Інститут проектування інфраструктури транспорту. Електрифікація для залізниць з системою тягового електропостачання 2х25 кВ. ІПІТ [Online].

Доступний у: <https://ipit.ooo/en/the-electrification-of-the-railway-system-traction-power-supply-2x25-kv>

[30] Професійна спілка залізничників і транспортних будівельників України. Середня заробітна плата працівників залізниць України у липні 2023 р. Відділ економічної роботи, організації праці і заробітної плати Ради профспілки. Доступний у: <https://zalp.org.ua/salary/serednya-zarobitna-plata-pracivnykiv-zaliznycz-ukrayiny-u-lypni-2023-r/>

[31] Професійна спілка залізничників і транспортних будівельників України. Середня заробітна плата працівників залізниць України у липні 2024 р. Відділ економічної роботи, організації праці і заробітної плати Ради профспілки [Online]. Доступний у: <https://zalp.org.ua/salary/serednya-zarobitna-plata-pracivnykiv-zaliznycz-ukrayiny-u-lypni-2024-r/>

[32] Палій О. У 2024 році у залізничників зарплата виросте на 10%: за якої умови. Інформатор UA [Online]. Доступний у: <https://informato.ua/uk/u-2024-roci-u-zaliznichnikov-zarplata-viroste-na-10-za-yakoji-umovi>

[33] Доманський І. Теоретичні основи енергоефективності та ресурсозбереження систем тягового і зовнішнього електропостачання залізниць. Дисертація, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут». Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова, Харків, 2018. [Online]. Доступний у: https://radalight.kname.edu.ua/images/Files/Domanskyi/Domansky_63-119.pdf

[34] Тартаковський Е. Д., Аулін Д. О., Коваленко Д. М., і Котов М. О. Енергозберігаючі технології в локомотивному господарстві. Український державний університет залізничного транспорту, 2019. [Online]. Доступний у: <http://kk.nau.edu.ua/article/1365>

[35] АТ «Укрзалізниця». Закупівлі АТ «Укрзалізниця» [Online]. Доступний у: <https://uz.gov.ua/about/procurement/>

[36] Гавриляк І. Укрзалізницю потрібно позбавити монополії – економіст. ГЛАВКОМ [Online]. Доступний у: <https://glavcom.ua/economics/business/ukrzaliznitsju-potribno-rozbaviti-monopoliji-ekonomist-966811.html>

[37] АТ «Укрзалізниця». Послуги на вокзалах та у поїздах [Online]. Доступний у: https://www.uz.gov.ua/passengers/station_services_and_facilities/

[38] АТ «Укрзалізниця». Вантажні перевезення [Online]. Доступний у: https://www.uz.gov.ua/cargo_transportation/

[39] АТ «Укрзалізниця». Збірник тарифів на перевезення вантажів у межах України та пов'язані з ними послуги [Online]. Доступний у: https://www.uz.gov.ua/cargo_transportation/tariff_conditions/transportation_in_ukraine/collection_rates/

[40] АТ «Укрзалізниця». Послуги в поїздах [Online]. Доступний у: https://www.uz.gov.ua/passengers/station_services_and_facilities/services_in_trains/

[41] АТ «Укрзалізниця». Інформаційні послуги [Online]. Доступний у: https://www.uz.gov.ua/cargo_transportation/electronic_transportation/information_services/

- [42] Кузьо В., Затворницька О., і Яблонівський Д. Лібералізація ринку залізничних перевезень в Україні. Уроки країн Європейського союзу. Центр економічної стратегії, 2019 [Online]. Доступний у: <https://ces.org.ua/wp-content/uploads/2019/06/%D0%9B%D1%96%D0%B1%D0%B5%D1%80%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F-%D0%B7%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%BA%D1%83-.pdf>
- [43] АТ «Укрзалізниця». Пільги на проїзд залізничним транспортом [Online]. Доступний у: https://uz.gov.ua/passengers/ticket_discounts/
- [44] АТ «Укрзалізниця». Програми лояльності для пасажирів швидкісних поїздів Інтерсіті+ та Інтерсіті [Online]. Доступний у: <https://uz.gov.ua/passengers/loyalty/>
- [45] АТ «Укрзалізниця». Стратегія АТ «Укрзалізниця» на 2019–2023 роки [Online]. Доступний у: [https://www.uz.gov.ua/files/file/about/documents/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8F-5-Typography%20\(%D1%83%D0%BA%D1%80\).pdf](https://www.uz.gov.ua/files/file/about/documents/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8F-5-Typography%20(%D1%83%D0%BA%D1%80).pdf)
- [46] АТ «Укрзалізниця». Екологічна політика [Online]. Доступний у: https://uz.gov.ua/about/documents_jsc/
- [47] Мельник О. «Укрзалізниця» вперше за 20 років оновила логотип. Що змінилось?. Бабель, 2024 [Online]. Доступний у: <https://babel.ua/news/19888-ukrzaliznitsya-vpershe-za-20-rokiv-zminila-logotip-yak-vin-viglyadaye-i-shcho-zminilos>
- [48] Економічна правда. «Укрзалізниця» змінила логотип вперше за 20 років» [Online]. Доступний у: <https://epravda.com.ua/news/2018/09/27/641026/>
- [49] Шпак Ю. Укрзалізниця презентувала новий логотип [Online]. Доступний у: <https://portal.lviv.ua/news/2018/09/27/ukrzaliznitsya-prezentovala-noviy-logotip>
- [50] Кириченко А. Укрзалізниця презентувала новий логотип. Хмарочос [Online]. Доступний у: <https://hmarochos.kiev.ua/2018/09/27/ukrazaliznitsya-prezentovala-noviy-logotip/>
- [51] Кабінет Міністрів України. Про знаки розрізнення і формений одяг працівників залізничного транспорту, вип. 1508-96-п. 1996 [Online]. Доступний у: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1508-96-%D0%BF>
- [52] Власно.info. Керівники та рядові працівники «Укрзалізниці» отримують «13-ту зарплату» [Online]. Доступний у: <http://vlasno.info/ekonomika/3/nashi-groshi/item/32971>
- [53] АТ «Укрзалізниця». Кодекс етики [Online]. Доступний у: https://www.uz.gov.ua/about/compliance/code_of_ethics/
- [54] Instagram. Instagram-сторінка Укрзалізниці (@ukrainianrailways). [Online]. Доступний у: <https://www.instagram.com/ukrainianrailways/>
- [55] АТ «Укрзалізниця». Залізнична крамниця [Online]. Доступний у: <https://zalizna-kramnytsia.com/>